

گزارش جلسات برگزار شده توسط گروه‌های علمی
فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران

تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۴/۱۰/۱۷

گروه علمی: گروه سلامت زنان (جلسه ۴۳۸)

تهیه کننده: مینا شیخ الاسلام زاده

اعضای حاضر در جلسه:

خانم‌ها:

دکتر مرضیه وحید دستجردی، دکتر فاطمه سادات نیری، دکتر شهربانو نخعی، دکتر مرضیه نجومی، دکتر مریم تاجور، دکتر فرانک فرزودی، دکتر بتول احمدی، دکتر پروین میرمیران، دکتر فاطمه نبوی‌زاده، دکتر ساغر صالح پور

خلاصه موضوع / موضوعات مطرح شده در جلسه

- اطلاع رسانی دعوتنامه جشنواره علمی ۱۴۰۴ مورخ ۲ بهمن ماه
- ارائه گزارش پیشرفت الگوی دیده‌بانی اجرای سیاست تحکیم بنیان خانواده در جهت ارتقاء سلامت جامعه طرح توسط خانم دکتر فرزودی
- ادامه بحث و بررسی در خصوص راهبردها و راهکارهای اجرایی از فرازهای بیانات مقام معظم رهبری در روز میلاد حضرت فاطمه (س) روز زن سال ۱۴۰۴

رئوس نتایج مذاکرات در جلسه

جلسه با تلاوت آیاتی چند از قرآن کریم آغاز شد.

۱. اطلاع رسانی دعوتنامه جشنواره علمی ۱۴۰۴ مورخ ۲ بهمن ماه

خانم دکتر دستجردی، ریاست محترم گروه دعوتنامه جشنواره علمی که با امضای آقای دکتر محقق، معاون محترم علمی فرهنگستان خطاب به روسای گروه‌های علمی ارسال شده را قرائت کردند. در نامه از روسا و اعضای محترم گروه جهت شرکت در جشنواره علمی دعوت شده است.

۲. ارائه گزارش پیشرفت الگوی دیده‌بانی اجرای سیاست تحکیم بنیان خانواده در جهت ارتقاء

سلامت جامعه طرح توسط خانم دکتر فرزودی

خانم دکتر فرزودی اظهار داشتند، خانواده، واحد بنیادین جامعه و تعیین‌کننده سلامت، رشد و تعالی انسان است.

خانواده نقش واسط میان فرد و جامعه را ایفا کرده و بستر اصلی اجتماعی شدن، انتقال ارزش ها و شکل گیری رفتارهای سلامت محور است. شواهد علمی نشان می دهد بخش قابل توجهی از آسیب های روانی_ اجتماعی و رفتاری، ریشه در اختلال در کارکرد و روابط خانوادگی دارد. بنابراین، تحکیم بنیان خانواده یکی از اهرم های کلیدی ارتقای سلامت روانی، سرمایه اجتماعی و پایداری اجتماعی محسوب می شود.

سیاست ها و برنامه های مرتبط با خانواده در کشور به صورت چندبخشی، پراکنده و توسط نهادها و سازمان های متعدد اجرا می شوند. تعدد نهادهای متولی مداخلات خانوادهمحور، هم راستایی برنامه ها، پوشش مؤثر نیازها و ارزیابی منسجم اثربخشی مداخلات را با محدودیت مواجه کرده است. بهره مندی از یک الگوی دیده بانی یکپارچه، امکان ارزیابی منظم وضعیت تحکیم بنیان خانواده در سطح ملی و هدایت هدفمند منابع و مداخلات در راستای ارتقای سلامت جامعه و تقویت سرمایه اجتماعی را فراهم می سازد. دیده بانی اجرای سیاست تحکیم بنیان خانواده، می تواند بستر هماهنگی بین بخشی، هم افزایی نهادی و پاسخ گویی مبتنی بر شواهد را در حوزه خانواده ایجاد کند. سیاست های کلی سلامت کشور، به ویژه بند (۳)، بر ارتقای سلامت روانی و اجتماعی جامعه از طریق مؤلفه هایی همچون تحکیم بنیان خانواده، رفع عوامل تنش آفرین در زندگی فردی و اجتماعی، و ترویج آموزش های اخلاقی و معنوی تأکید دارد. بر این اساس، نظام سلامت به عنوان متولی اصلی سلامت روان و اجتماعی جامعه، مسئولیت سیاستی و اجرایی مستقیم در تحقق اهداف مرتبط با تحکیم بنیان خانواده بر عهده دارد.

نظام سلامت با نگاه جامع زیستی- روانی- اجتماعی، دسترسی گسترده به خانواده ها در چرخه زندگی، داده های سلامت، روان و عملکرد اجتماعی و تجربه و ظرفیت نهادی در پایش شاخص ها، ارزشیابی مداخلات و سیاست گذاری مبتنی بر شواهد، می تواند جایگاه مناسبی برای هماهنگی بین بخشی در اجرای سیاست تحکیم بنیان خانواده دارد.

هدف اصلی

تدوین الگوی دیده بانی اجرای سیاست تحکیم بنیان خانواده در جهت ارتقاء سلامت جامعه

اهداف اختصاصی

- تبیین موضوعات و ابعاد تحکیم بنیان خانواده
- تدوین شاخص های کلان وضعیت تحکیم بنیان خانواده
- تدوین روش رصد عملکرد دستگاه های اجرایی در موضوع تحکیم بنیان خانواده
- شناسایی مهم ترین مداخله های مناسب برای تحکیم بنیان خانواده

روش مطالعه

استفاده از انواع مطالعات مروری، اسنادی، توصیفی و کیفی در طی مراحل مختلف اجرای طرح

بررسی متون و مستندات علمی منتشره

بررسی اسناد بالادستی کشور

نشست کارشناسی

خانم دکتر فرزندی در ادامه به تشریح مراحل اجرا و یافته های بدست آمده تا این مرحله طرح در قالب جداول و اسلایدهای مشروح پرداختند.

نظرات اساتید

خانم دکتر نجومی اظهار داشتند، بنده انتظار نداشتم عین نتایج در این جلسه ارائه شود. باید نتایج خلاصه و متمرکزتر ارائه میشد. هدف این طرح، تدوین الگو بوده است اما اهداف و روش با این عنوان همخوانی ندارد. بنده دنبال یک الگو بودم، اما الگویی ارائه نشده است.

خانم دکتر نبوی زاده اظهار داشتند، منابع هم لطفاً در گزارش ذکر بفرمایید.

خانم دکتر فرزندی اظهار داشتند، این گزارش پیشرفت است و هنوز کار نهایی نشده است. چون اطلاعات کافی نبود باید در ابتدا مفاهیم و تعاریف مشخص میشد که بتوان شاخصها را تعیین کرد و در ادامه آن الگوی دیده بانی تدوین شود. تمام متون و مستندات علمی سرچ شد، برای اینکه رفع ابهام شود به سازمانها و مراجع مراجعه کردیم که اطلاعات تکمیلی را استخراج کنیم.

خانم دکتر تاجور اظهار داشتند، وقتی سیاستی در زمینه تحکیم بنیان خانواده در کشور داریم انتظار این است که الگوی دیده بانی را تدوین و رصد کنیم که چگونه اجرایی می شود. با این تحلیل مفهوم عمیقی که انجام شده است به نظر می آید که داده ها خام است و هنوز معنی شاخص نمی دهد. شاید لازم نباشد آنقدر تحلیل مفهومی عمیق انجام شود.

خانم دکتر نیری اظهار داشتند، همیشه در مورد مساله خانواده، با سیاستها و برنامه های متعددی رو به رو هستیم اما یک متولی واحدی برای اجرا و پیگیری در این زمینه وجود ندارد و در مرحله بعد شاخص برای رصد تعریف نشده است. بنابراین به نظر می آید تعاریف و مفاهیم بیشتر برای روشن شدن مسیر طرح توسط مجری به صورت کار عمیق انجام شده است که در پی آن شاخصها و الگو تعریف شود.

خانم دکتر احمدی اظهار داشتند، این تعاریف و مفاهیم که به صورت کامل و جامع دسته بندی و استخراج شده است، در مسیر تعریف شاخصها بسیار کمک کننده خواهد بود.

خانم دکتر میرمیران اظهار داشتند، اگر در روش کار، مسیر را به صورت دقیق توضیح میدادید، خیلی از ابهامات و سوالات برطرف می شد.

۳. ادامه بحث و بررسی در خصوص راهبردها و راهکارهای اجرایی از فرازهای بیانات مقام معظم

رهبری در روز میلاد حضرت فاطمه (س) روز زن سال ۱۴۰۴

خانم دکتر نیری اظهار داشتند، در جلسه گذشته خانم دکتر احمدی مطالبی را که در این زمینه تهیه کرده بودند قرائت کردند، اساتید نظرات خود را به صورت مشروح بیان کردند و در نهایت مقرر شد از مطالب استخراج شده از بیانات مقام معظم رهبری، بر حسب ابعاد چهارگانه سلامت دسته بندی و اولویت ها مشخص شود.

خانم دکتر احمدی اظهار داشتند، صورت جلسه گذشته به همراه دو دسته مطالب برای اساتید محترم توسط کارشناس گروه ایمیل شد. البته این مطالب جای کار دارد، بنده تلاش کردم در مرحله اول مطالبی که بیشتر به حوزه خانواده و حقوق و مسئولیت های زن و مرد در خانواده در ابعاد مختلف مربوط بود را دسته بندی کنم. خانم دکتر احمدی، مطالب را در قالب راهبرد، راهکار، چالش و اهداف تنظیم کرده بودند که به صورت مشروح قرائت کردند.

از اساتید درخواست کردند که متون تهیه شده را مطالعه کنند و پیشنهاد بدهند که چگونه این مجموعه پیشنهادی تنظیم شود که برای مراجع ذیربط قابل استفاده باشد.

خانم دکتر نیری اظهار داشتند، این مجموعه تهیه شده بسیار گسترده است و عملاً تمرکز ما بر تمامی این ابعاد نه امکان پذیر است و نه در حوزه گروه سلامت زنان تعریف شده است، بهتر است اولویت بندی کنیم و بر اساس اولویت ها، اظهار نظر صورت گیرد. بنابراین از اساتید درخواست می شود که مطالبی ارسالی را مطالعه کنند و اولویت ها را مشخص کنند.

خانم دکتر فرزندی اظهار داشتند، میتوانیم از این مطالب در طرح های تحقیقاتی مرتبط استفاده کنیم. از دید دیگر در صورتی که برای برخی اولویتهای، محتوا نداشتیم می توانیم در قالب طرح های تحقیقاتی تعریف کنیم.

خانم دکتر تاجور اظهار داشتند، بر اساس صورتجلسه گذشته، بنده نظرات اساتید به صورت خلاصه دسته بندی کردم. این نظرات برای مشخص کردن اولویتهای میتواند راهگشا باشد.

خانم دکتر صالح پور اظهار داشتند، موضوعاتی مهمی مانند مشاوره های ازدواج، جمعیت، تاب آوری و مسئولیتهای زندگی مورد توجه قرار گیرد.

توصیه‌های مطرح شده برای پیگیری

مقرر شد خانم دکتر فرزندی در خصوص طرح، با رعایت نظرات اساتید گروه اصلاحات لازم را در گزارش اعمال کنند.

مقرر شد اساتید محترم، از مطالب تهیه شده از بیانات مقام معظم رهبری، اولویتهای مورد نظر را به ترتیب برای جلسه آینده مشخص کنند.

سایر موارد مهم